

**Infotilaisuus:
Sosiaali- ja
terveydenhuollon välinen
tiedonsaantioikeus
yksityisille palvelunantajille**

Tiistai 10.2.2026 klo 9-11

Kela | Kanta-palvelut

**Kan
ta**

Käytännön seikkoja

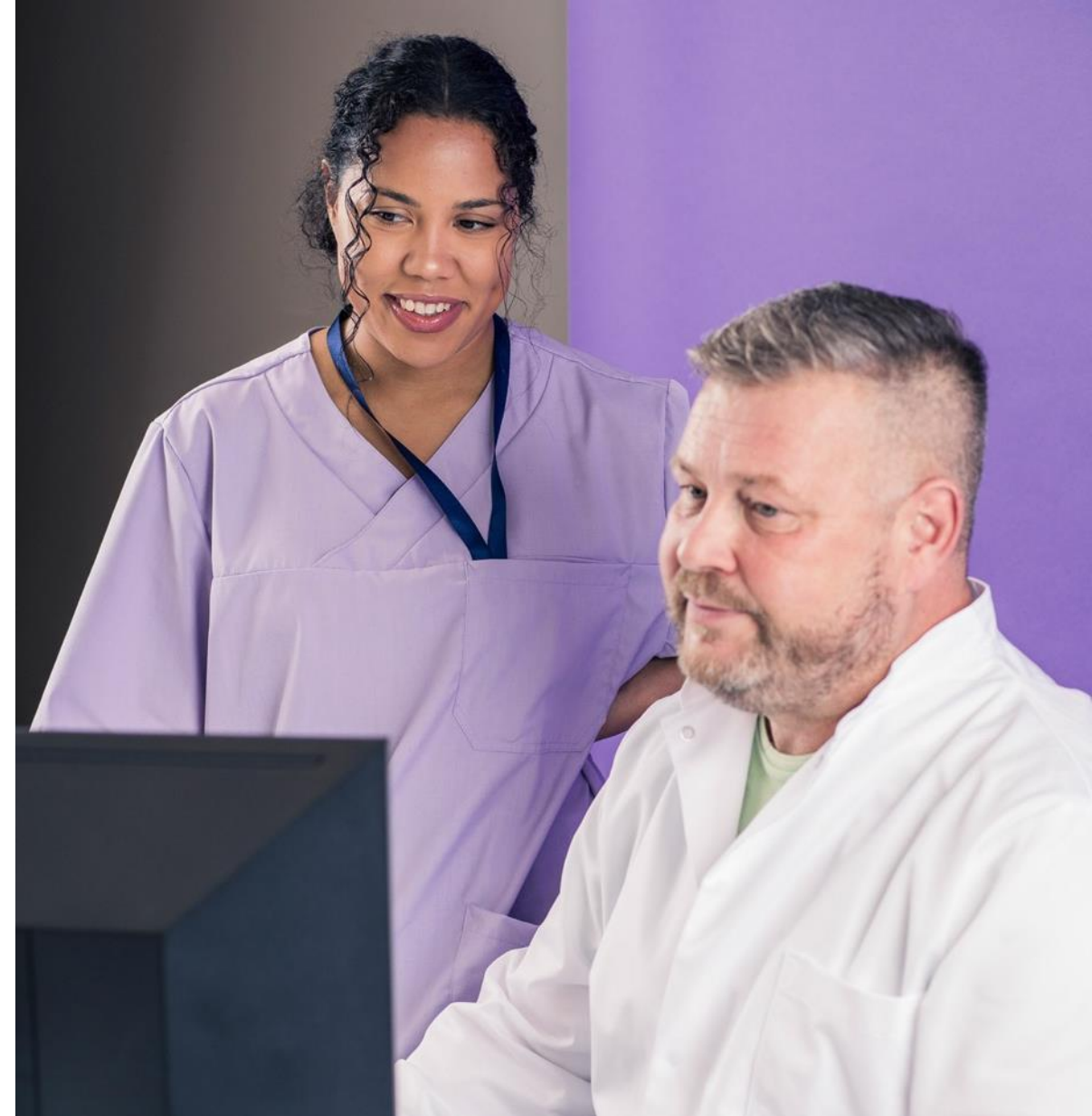
- ❖ Tilaisuus tallennetaan
 - ❖ Jaettavasta tallenteesta poistetaan käydyt keskustelut / kommentit
- ❖ Muistatthän sulkea mikrofonit ja kamerat esitysten ajaksi.
- ❖ Voit esittää kysymyksiä esitysten jälkeen pyytämällä puheenvuoroa ja nostamalla Teamsin virtuaalikättä.
- ❖ Voit myös esittää kysymyksiä ja antaa palautetta tästä tilaisuudesta kirjaamalla ne [Padlettiin](#)
- ❖ Chat-kenttä ei ole tässä tilaisuudessa käytössä.

- ❖ Materiaalit tullaan viemään [Kanta.fi-sivujen tapahtumakalenteriin](#) tämän tapahtuman liitteiksi mahdollisimman pian tilaisuuden jälkeen.

Ohjelma

- Tervetuloa
- Alkupuheenvuorot
 - Juhani Saarinen, Kuntoutusyrittäjät
 - Jarno Talvitie, Hyvinvointiala Hali ry
- Sosiaali- ja terveydenhuollon välinen tiedonsaantioikeus, Riitta Tuomaala, Kela
 - Lainsäädäntö ja mitä tiedonsaantioikeuden toteutuminen tarkoittaa
 - *Keskustelua*
 - Sote-organisaatiorekisteriin tieto päävastuullisista toimijoista luovutuslupaa varten
- Päävastuullisten palvelunantajien ilmoittaminen THL:n koodistopalveluun, Teppo Taskinen, THL
- *Keskustelua*
- Päätös

Lainsäädäntö ja mitä tiedonsaantioikeuden toteutuminen tarkoittaa

Riitta Tuomaala, Kela

Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä 1/3

TIEDONSAANTIOIKEUS SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON VÄLILLÄ (Asiakastietolaki 53 §)

Tietojen luovuttaminen perustuu

- lakiin
 - toteutettaessa yhteistä sote-palvelua
 - jos asiakkaalla ei ole muistisairauden, mielenterveyden häiriön, kehitysvammaisuuden tai vastaavan syyn takia edellytyksiä arvioida annettavan luovutusluvan merkitystä, eikä hänellä ole laillista edustajaa
 - sosiaalihuollon viranomaisen laaja tiedonsaantioikeus
- asiakkaan antamaan luovutuslupa

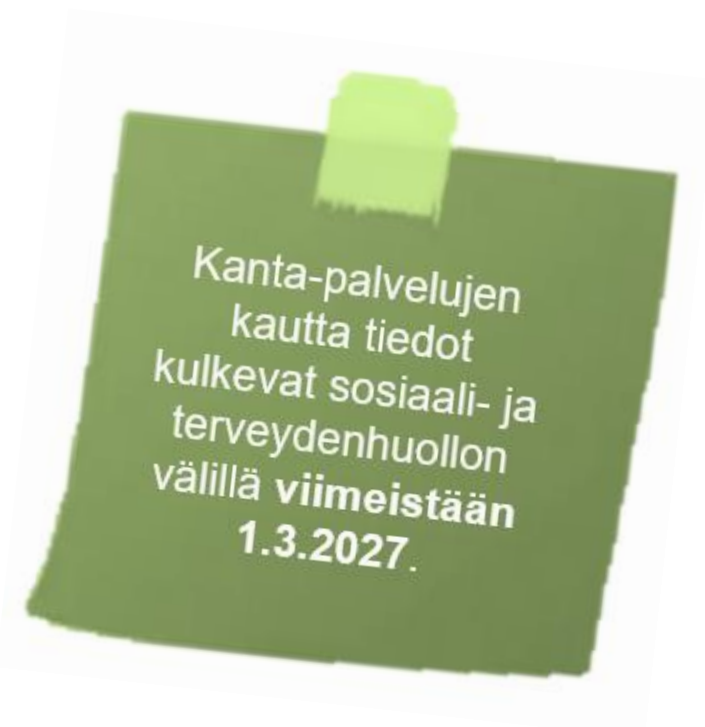
Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä 2/3

- ❑ ”Lain 53 §:ssä tarkoitettu tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä tulee toteuttaa valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2027, sosiaalihuollon palvelunantajan tiedonsaantioikeus reseptikeskukseen tallennettuihin lääkemääräystietoihin kuitenkin vasta viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2027.” ([Asiakastietolaki 703/2023](#), 102 §)
- ❑ ”Asiakastietoasetuksen 25 §:n mukaisella tavalla kohdennettava sosiaali- ja terveydenhuollon välinen luovutuslupa tulee ottaa käyttöön viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2027.” ([Asiakastietoasetus 457/2024](#), 27 §)

Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä 3/3

Tulossa:

- Mahdollisuus **luovutusluvan** antamiseen:
 - Lupa luovuttaa potilastietoja sosiaalihuoltoon ja
 - Lupa luovuttaa sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuoltoon
- Luovutusluvan voi kohdentaa asiakastietoasetuksen (25 §) mukaan:
 - palvelunantajan,
 - tietojen ja/tai
 - ajan perusteella
- **Luovutushakujen rajapinnat** asiakas- ja potilastietojärjestelmille
- **OmaKanta** toteutus
 - Luovutuslupien asettaminen, muuttaminen ja/tai peruuttaminen
 - Luovutustietojen näyttäminen kansalaiselle

Mitä tulee toteuttaa ja ottaa käyttöön?

- **Luovutusluvat:**

- Lupa luovuttaa potilastietoja sosiaalihooltoon ja
- Lupa luovuttaa sosiaalihoollon asiakastietoja terveydenhooltoon

- On toteutettava ja otettava käyttöön lain ja asetuksen siirtymäsäännösten puitteissa, **viim. 1.3.2027.**
 - Luovutuslupia hyödynnetään myös muissa kuin Kannan kautta tehtävissä luovutuksissa silloin, kun tiedonsaantioikeus määräytyy asiakastietolain mukaisesti.
 - Palvelunantaja voi itse päättää, mihin käytössään oleviin tietojärjestelmiin luovutuslupien käsittely on tarkoituksenmukaista toteuttaa.

- **Luovutushaut**

- Palvelunantaja voi itse päättää, missä aikataulussa ja mihin käytössään oleviin tietojärjestelmiin tietojen hakeminen Kannasta on tarkoituksenmukaista toteuttaa.

Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä (AsTL 53§)

Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä mahdollistaa välttämättömien asiakastietojen sujuvan hyödyntämisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteessä yhteistä palvelua toteutettaessa sekä asiakastietojen luovuttamisen Kanta-palvelujen kautta asiakkaan antamaan luovutuslupaun perustuen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen välillä.

Hyödyt kansalaiselle

Asiakas voi toteuttaa tiedollista itsemääräämisoikeuttaan

- Asiakas voi vaikuttaa siihen, mitä häneen liittyviä asiakastietoja voidaan luovuttaa sote-toimialojen välillä (luovutuslupa)

Asiakastietojen tietosuoja paranee Palvelun / hoidon laatu ja turvallisuus paranee

- Asiakkaan tarpeelliset / välttämättömät asiakastiedot ovat sote-ammattilaisen hyödynnettävissä toimialasta riippumatta

Hyödyt ammattilaiselle

Palvelun / hoidon järjestäminen ja toteuttaminen sujuvoituu

- Asiakastieto on sote-ammattilaisen hyödynnettävissä siellä, missä asiakkaan palvelu / hoito tapahtuu
- Sote-ammattilainen voi hyödyntää sekä sosiaali- että terveydenhuollossa tuotettua tietoa asiakkaalle tarjottavan palvelun/hoidon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa

11.2.2026

Hyödyt palvelujärjestelmälle

Asiakastiedon hyödyntäminen tehostuu

- Toimialojen raja-aidat eivät rajoita asiakastiedon hyödyntämistä

Palvelu- / hoitoprosessit nopeutuvat ja niiden päällekkäisyys vähenee

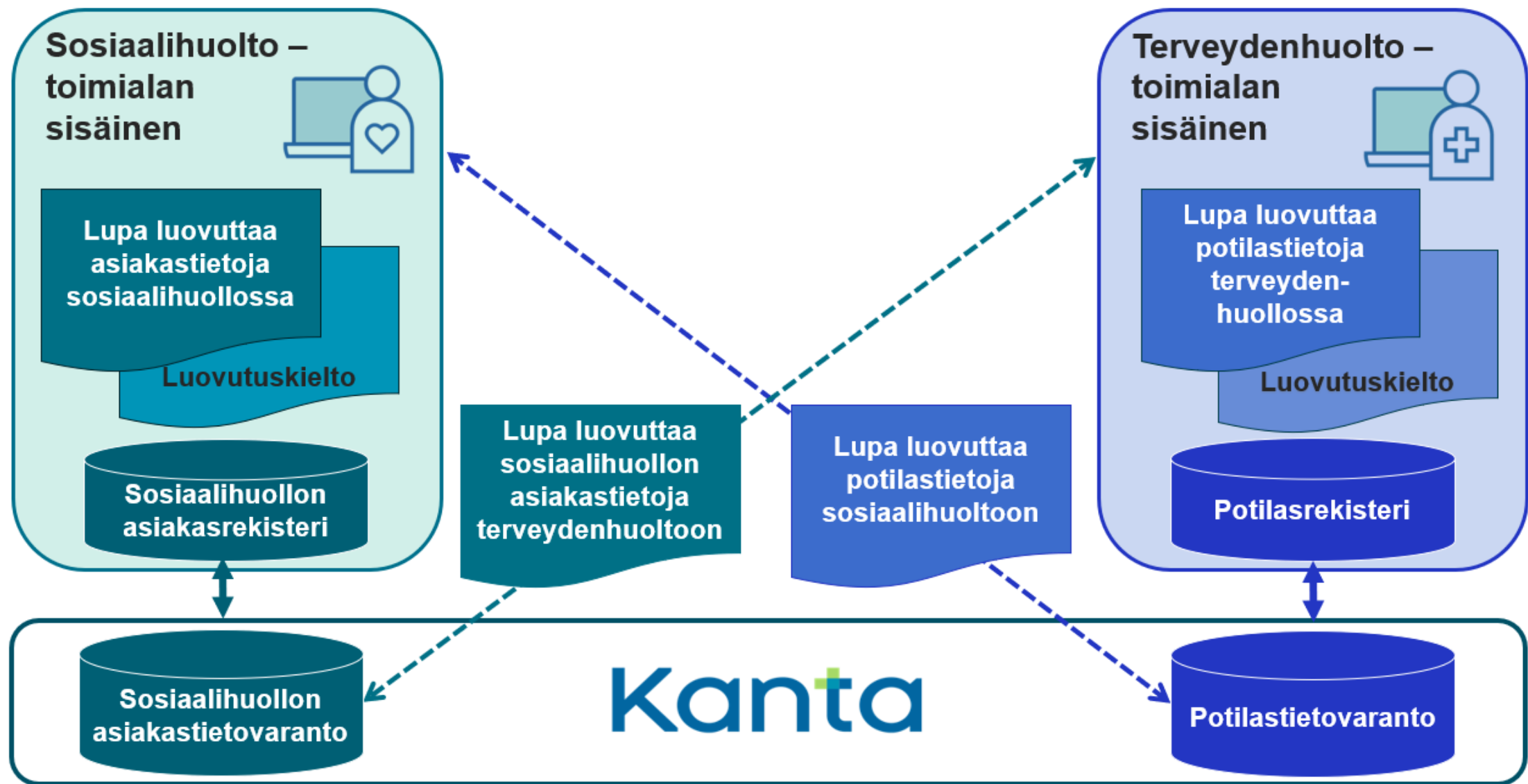
Asiakastietojen luovutus tapahtuu tietoturvallisesti

Edistää sote-palvelujen integraatiota sekä palveluketjujen ja –kokonaisuuksien toimivuutta ja tietojohdamista

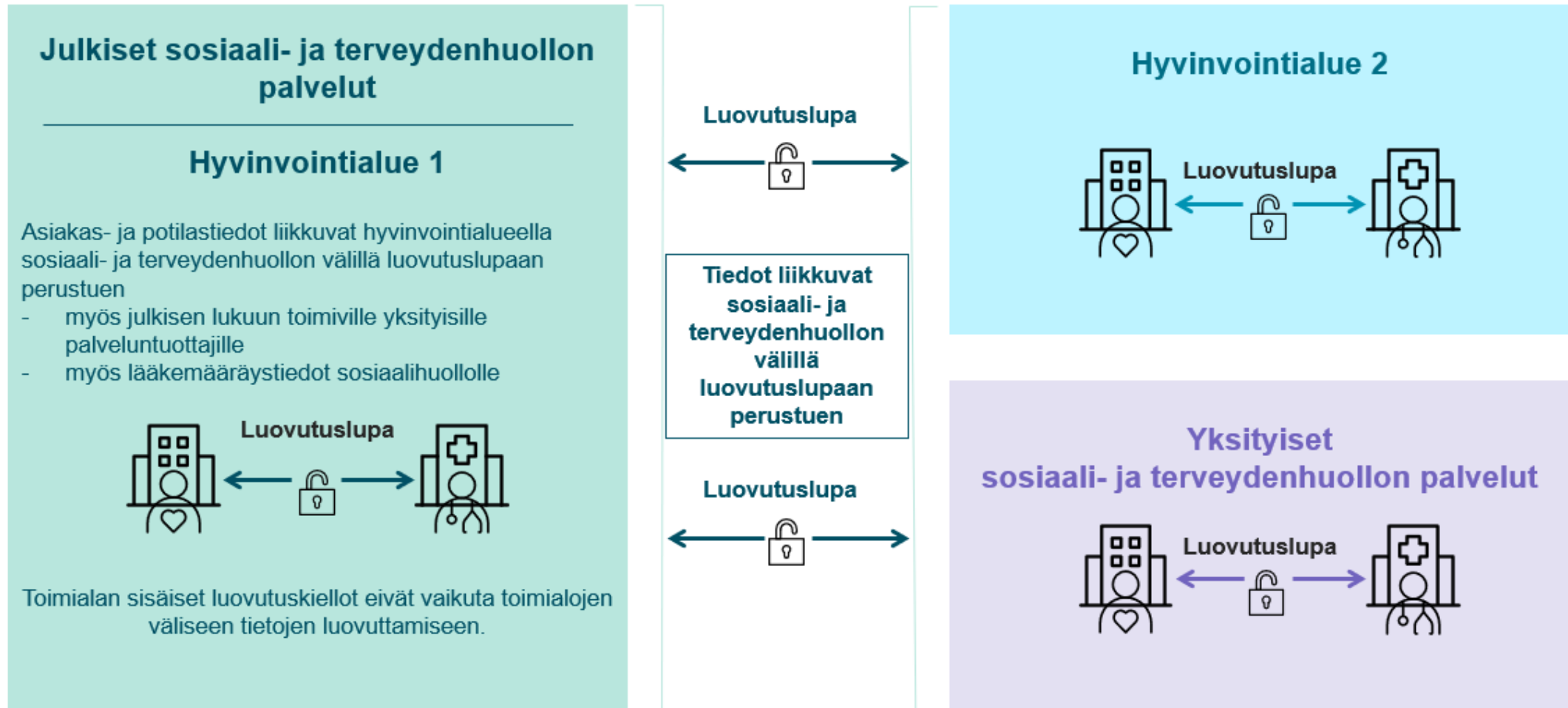
Kanta

Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä (Asiakastietolaki (703/2023) 53 §)

	Rajapinnat asiakkaan antaman luovutusluvan käsittelyyn palvelunantajalla	Rajapinnat terveydenhuollon potilastietojen hyödyntämiseen sosiaalihuollossa	Rajapinnat sosiaalihuollon asiakastietojen hyödyntämiseen terveydenhuollossa	Rajapinnat lääkitystietojen hyödyntämiseen sosiaalihuollossa
Määrittelyt valmiit ja julkaistu	Q3/2025	Q1/2026	Q1/2026	Q1-Q2/2026
Kelan asiakastestiympäristö (AT) valmis	Q1/2026	Q2/2026	Q3/2026	Q2/2026
OmaKanta-palvelu valmis AT-ympäristössä	Ilmoitetaan myöhemmin	Ei relevantti	Ei relevantti	Ei relevantti
Yhteistestausvalmius alkaen	Q1/2026	Q2/2026	Q3/2026	Q2/2026
Kelan tuotantoympäristö valmis käyttöönottoon	Q3/2026	Q4/2026	Q4/2026	Q1/2027
Takaraja sote-toimijoiden käyttöönotolle	1.3.2027 (AsTL 703/2023)			Velvoittava 1.10.2029 (Mahdollista 1.11.2027 lähtien)

Tietojen liikkuminen sote-palvelunantajien välillä luovutuslupa perustuen

Näin tieto liikkuu Kanta-palvelujen kautta sosiaali- ja terveydenhuollon välillä

Asiakastietoasetus 25 §

Asiakas voi kohdentaa luovutusluvan:

1. Palvelunantajan perusteella

- a) kaikkien hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin järjestämään sosiaalihuoltoon
- b) nimeämälleen valtion sosiaalihuollon toimintayksikölle
- c) nimeämälleen yksityisen sosiaalihuollon päävastuulliselle palvelunantajalle ja sen yhteydessä toimiville muille palvelunantajille

2. Tietojen perusteella

- a) asiakastietolain 71 §:n mukaisesti valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvassa tiedonhallintapalvelussa koostetun keskeisten potilastietojen potilasyhteenvedon
- b) kaikki potilaan palvelutapahtumista kirjattavat merkinnät
- c) muita viranomaisia ja tahoja varten terveydenhuollossa laadittuja lausuntoja tai todistuksia

Ajan perusteella

Henkilön valitsemalla aikavälillä kirjatut asiakastiedot

Potilastietoja koskeva luovutuslupa

Luvanantaja voi valita:

Luvan, joka kattaa kaikki sosiaalihuollon palvelunantajat ja kaikki potilastiedot ilman aikarajausta.

tai

Kohdentaa lupaa haluamallaan tavalla, valitsemalla

1. Palvelunantajan, KENELLE tietoa voidaan luovuttaa

- a) Kaikki hyvinvointialueet ja Helsingin kaupungin järjestämän sosiaalihuollon eli luovutusluvassa ei ole mahdollista valita tiettyä hyvinvointialuetta / -alueita.
- b) Yhden tai useampia valtion toimintayksiköitä luettelosta.
- c) Yhden tai useampia toimintayksiköitä luettelosta.

2. Tiedot, joita voidaan luovuttaa

- a) Asiakastietojärjestelmä voi hakea tiedonhallintapalvelusta potilaan **keskeisiä terveystietoja** ja koostaa niiden pohjalta yhteenvedon. Lupa kohdistuu myös **ajanvaraustietoihin**.
- b) Asiakastietojärjestelmä voi hakea Potilastietovarannosta **palvelutapahtumat** ja kaikki **hoitoasiakirjat**.
- c) Asiakastietojärjestelmä voi hakea Potilastietovarannosta sähköisiä **todistuksia** ja **lausuntoja**.

Ajanjakson, jonka aikana tallennetut tiedot voidaan luovuttaa

Henkilö voi valita yhden aikavälin, jonka aikana tallennetut asiakirjat voidaan luovuttaa. Aikaväli voi olla myös ilman aloitus- tai päätöspäivää.

Lupa luovuttaa potilastietoja sosiaalihuoltoon

Lupa kattaa kaikki sosiaalihuollon palveluntajat ja kaikki potilastiedot ilman aikarajausta, ”yksi rasti ruutuun”

- Kaikki potilastiedot
- Kaikki sosiaalihuollon palveluntajat
- Ilman aikarajausta

TAI

Tarkemmin kohdistettu luovutuslupa, esimerkki tehdyistä valinnoista

- Keskeiset terveystiedot ja hoitoasiakirjat
- Hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille
- 1.1.2023 -

Asiakastietoasetus 25 §

Asiakas voi kohdentaa luovutusluvan:

1. Palvelunantajan perusteella

- a) kaikkien hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämään terveydenhuoltoon
- b) nimeämälleen valtion terveydenhuollon toimintayksikölle tai puolustusvoimien terveydenhuollolle
- c) nimeämälleen yksityisen terveydenhuollon päävastuulliselle palvelunantajalle ja sen yhteydessä toimiville muille palvelunantajille

2. Tietojen perusteella

- tietojen perusteella palvelutehtävittäin siten, että luovutusluvan perusteella voi luovuttaa asiakkaan nimeämiin palvelutehtävään tai palvelutehtäviin kuuluvat sosiaalihuollon asiakastiedot

Ajan perusteella

Henkilön valitsemalla aikavälillä kirjatut asiakastiedot

Sosiaalihuollon asiakastietoja koskeva luovutuslupa

Luvanantaja voi valita:

Luvan, joka kattaa kaikki terveydenhuollon palvelunantajat ja kaikki sosiaalihuollon asiakastiedot ilman aikarajausta.

tai

Kohdentaa lupaa haluamallaan tavalla, valitsemalla

1. Palvelunantajan, KENELLE tietoa voidaan luovuttaa

- a) Kaikki hyvinvointialueet ja Helsingin kaupungin järjestämän terveydenhuollon eli luovutusluvassa ei ole mahdollista valita tiettyä hyvinvointialuetta / -alueita.
- b) Yhden tai useampia valtion toimintayksiköitä luettelosta.
- c) Yhden tai useampia toimintayksiköitä luettelosta.

2. Tiedot, joita voidaan luovuttaa

- Henkilö voi valita yhden tai useampia **palvelutehtäviä**.

Ajanjakson, jonka aikana tallennetut tiedot voidaan luovuttaa

Henkilö voi valita yhden aikavälin, jonka aikana tallennetut asiakirjat voidaan luovuttaa. Aikaväli voi olla myös ilman aloitus- tai päätöspäivää.

Lupa luovuttaa sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuoltoon

Lupa kattaa kaikki terveydenhuollon palvelunantajat ja kaikki sosiaalihuollon asiakastiedot ilman aikarajausta, ”yksi rasti ruutuun”

- Kaikki sosiaalihuollon asiakastiedot
- Kaikki terveydenhuollon palvelunantajat
- Ilman aikarajausta

TAI

Tarkemmin kohdistettu luovutuslupa, esimerkki tehdyistä valinnoista

- Lapsiperheiden palvelujen ja vammaispalvelujen asiakastiedot
- Hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS:lle
- Ilman aikarajausta

Sote-organisaatiorekisteriin tieto päävastuullisista toimijoista luovutuslupaa varten

Riitta Tuomaala, Kela

Sote-organisaatiorekisteriin tieto päävastuullisista toimijoista luovutuslupaa varten 1/2

[SOTE-organisaatio-rekisteri - THL](#)

- Tieto tarvitaan, jotta luovutuslupaa annettaessa asiakas- ja potilastietojärjestelmissä sekä OmaKannassa voidaan näyttää valintalista sote toimintayksiköistä, joille tietoa voidaan luovuttaa
- Asiakastietoasetuksen (25 §) perusteella toimialojen välistä tietojen luovuttamista koskevat luovutusluvut tulee voida kohdentaa palvelunantajien osalta seuraavasti:

Asiakas voi kohdentaa **potilastietoja** koskevan luovutusluvan:

1. palvelunantajan perusteella siten, että luovutusluvan perusteella potilastietoja voi luovuttaa:
 - a) kaikkien hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin järjestämään sosiaalihuoltoon;
 - b) nimeämälleen valtion sosiaalihuollon toimintayksikölle;
 - c) nimeämälleen **yksityisen sosiaalihuollon päävastuulliselle palvelunantajalle** ja sen yhteydessä toimiville muille palvelunantajille;

Asiakas voi kohdentaa sosiaalihuollon **asiakastietoja** koskevan luovutusluvan:

1. palvelunantajan perusteella siten, että luovutusluvan perusteella sosiaalihuollon asiakastietoja voi luovuttaa:
 - a) kaikkien hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämään terveydenhuoltoon;
 - b) nimeämälleen valtion terveydenhuollon toimintayksikölle tai puolustusvoimien terveydenhuollolle;
 - c) nimeämälleen **yksityisen terveydenhuollon päävastuulliselle palvelunantajalle** ja sen yhteydessä toimiville muille palvelunantajille;

Sote-organisaatiorekisteriin tieto päävastuullisista toimijoista luovutuslupaa varten 2/2

SOTE-organisaatio-rekisteri - THL

- Koodistopalveluun lisätty kaksi uutta tietokenttää:

1. Sos.PäävastuullinenYksikkö

Tietokentässä kuvataan, onko kyseessä sosiaalihuollon päävastuullinen toimintayksikkö tai palveluyksikkö, jolle potilastietoja voidaan luovuttaa asiakkaan antaman potilastietoja koskevan luovutuslupan mukaisesti. Arvo T (True) tarkoittaa, että yksikkö on sosiaalihuollon päävastuullinen yksikkö, arvo F (False) tarkoittaa, että yksikkö ei ole päävastuullinen yksikkö. Kenttä voidaan jättää tyhjäksi, jolloin oletusarvona on F. Toimintayksikkö voi olla sekä sosiaali- että terveydenhuollon päävastuullinen yksikkö.

2. Th.PäävastuullinenYksikkö

Tietokentässä kuvataan, onko kyseessä terveydenhuollon päävastuullinen toimintayksikkö tai palveluyksikkö jolle sosiaalihuollon asiakastietoja voidaan luovuttaa asiakkaan antaman sosiaalihuollon asiakastietoja koskevan luovutuslupan mukaisesti. Arvo T (True) tarkoittaa, että yksikkö on terveydenhuollon päävastuullinen yksikkö, arvo F (False) tarkoittaa, että yksikkö ei ole päävastuullinen yksikkö. Kenttä voidaan jättää tyhjäksi, jolloin oletusarvona on F. Toimintayksikkö voi olla sekä sosiaali- että terveydenhuollon päävastuullinen yksikkö.

Webropol-kysely yksityisille palvelunantajille siitä, kenen tietoihin sote-organisaatiorekisterissä voidaan em. tietokenttiin lisätä arvo T (True), tarvitaan yksikön nimi ja organisaatitunniste eli OID-koodi.

- [Kysely: Yksityisten päävastuullisten palvelunantajien tiedot SOTE-organisaatiorekisteriin: Webropolilla luotu kysely](#)
- Lisätietoa kyselyyn liittyen: koodistopalvelu@thl.fi

Päävastuullinen palvelunantaja

- Asiakastietolaissa *palvelunantajalla* tarkoitetaan viranomaista, julkisoikeudellista yhteisöä ja yksityistä elinkeinonharjoittajaa, joka järjestää tai toteuttaa sosiaalipalveluja tai terveystalvveluja sekä työterveyshuoltolain (1383/2001) 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua työnantajaa (3 §).

Asiakastietoasetuksessa (457/2024) päävastuullisella palvelunantajalla tarkoitetaan yksityisen sosiaali- tai terveydenhuollon palvelunantajaa; palvelunantajan yhteydessä voi toimia myös muita palvelunantajia (2 §).

Kanta-palveluihin liittyvä päävastuullinen palvelunantaja

Suoraan Kanta-palveluihin liittyvä

- yksi palvelunantaja (oikeudellinen toimija) vastaa liittymisestä
- palvelunantajalla oma Kanta-asiakkuus
- Kanta-velvoitteet kohdistuvat suoraan palvelunantajaan, vastaa itse kaikesta
- käytössä Kanta-yhteensopiva, sertifioitu tietojärjestelmä

Yhteisliittymismallin pääliittyjä

- liittyminen Kanta-palveluihin tapahtuu pääliittyjän kautta
- pienet toimijat voivat hyödyntää pääliittyjän järjestelmää
- malli pienentää kustannuksia ja helpottaa Kanta-velvoitteiden toteuttamista
- pääliittyjä vastaa yhteisten velvoitteiden täyttymisestä

- Esim. lääkäriasemilla päävastuullisen palvelunantajan yhteydessä toimii useita lukuisia muita yrityksiä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, eli ne toimivat päävastuullisen palvelunantajan tiloissa, käyttävät sen tietojärjestelmää ja myös ajanvaraukset tehdään päävastuullisen palvelunantajan ajanvarausjärjestelmien kautta.

Päävastuullisten palvelunantajien ilmoittaminen THL:n koodistopalveluun

Teppo Taskinen, THL

Tästä puheenvuorosta erillinen materiaali

Tulossa

- [Löydät Kanta-palvelujen tapahtumat ja koulutukset nyt kätevästi tapahtumakalenterista - Kanta.fi](#)
 - Tapahtumakalenterista löytyy myös tilaisuuksista tehtyjä tallenteita ja muuta materiaalia
- Kanta-info: Sosiaali- ja terveydenhuollon välinen tiedonsaantioikeus Ti 14.4.2026 klo 12-13.30
- [Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen luovuttaminen - Sote-ammattilaiset - Kanta.fi](#) – Kanta-verkkokoulu
 - Uuden version julkaisu, tavoite 03/2026
- Tiedote: [Tiedot liikkumaan sosiaali- ja terveydenhuollon välillä – varmista muutosten toteutus lain vaatimassa aikataulussa - Kanta.fi](#)

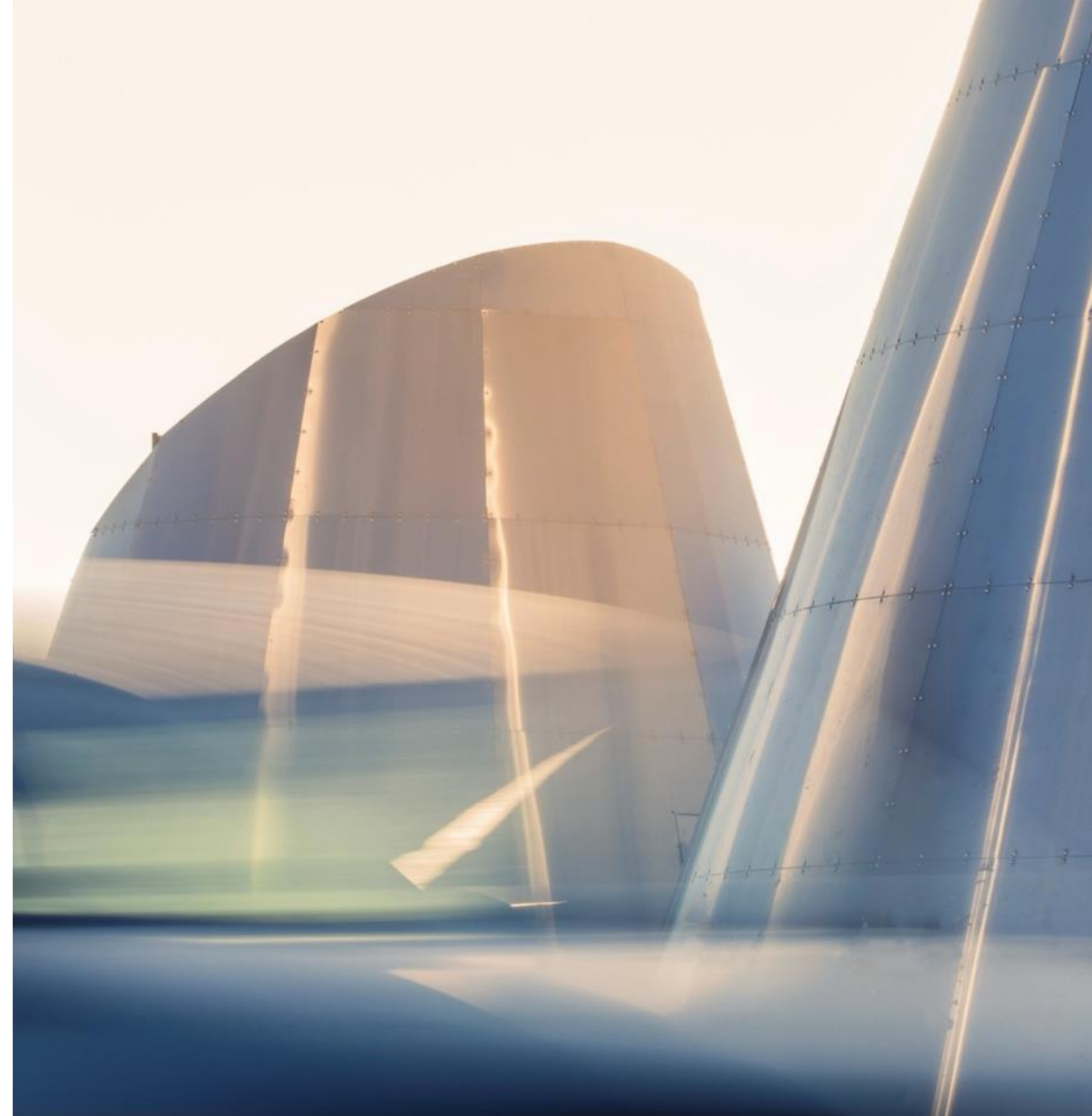
Mitä Kannassa on meneillään?

Tilaamalla Kanta-uutiskirjeen saat ajankohtaisia uutisia sote-alan digitalisaatiosta ja tiedonhallinnasta suoraan sähköpostiisi noin kerran kuukaudessa.

Kirje on suunnattu sote-alan asiantuntijoille ja päättäjille sekä järjestelmäkehittäjille.

kanta.fi/ammattilaiset/uutiskirje

Tilaa Kanta-
uutiskirje!

Kanta

Kiitos!

Kela | Kanta-palvelut

kanta.fi

   @kantapalvelut